

Tong yulduzi

Vatan yagonadir,

Vatan bittadir!

N:16 (67077)

2016-yil

18-aprel

www.tongyulduzi.uz

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqa boshlagan

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

ISSN - 2010-6092

Minoralar qad ko'tardi qoshimizda,
Humo qushi uchib borar boshimizda...

ENG YAXSHI
HUNARMAND

4-bet.

YOSHLIK, JO'SHQINLIK BAYRAMI

Respublikamiz bo'ylab davom etayotgan «Biz – buyuk yurt farzandlarimiz» shiori ostidagi yoshlari festivali Samarqand hamda Navoiy viloyatlarida ham bo'lib o'tdi.

Joylarda o'tkazilayotgan yoshlari festivalida so'zga chiqqanlar respublikamizda amalga oshirilayotgan ijtimoiy-siyosiy, ma'naviy-ma'rifiy islohotlar, hayotimizda ro'y berayotgan demokratik o'zgarish va yangilanishlar haqida, yoshlarni «Ommaviy madaniyat» va boshqa mafkuraviy tahdidlardan asrash, shuningdek, festival doirasida amalga oshiriladigan loyihamalar xususida gapirib o'tdilar.

loyihalar, sport musobaqalari yoshlarga unutilmas onlarni taqdim etdi.

Unda ta'lrim muassasari, Mehribonlik uylarida «Siz sevgan qahramonlar», «Deputat va yoshlari», «O'mmaviy madaniyat», «Zamonamiz qahramonlari», «Hech kim mehr va e'tibordan chetda qolmasin!» kabi mavzularda el sevgan shoir va yozuvchilar, san'atkorlar bilan uchrashuvlar, kitobxonlikni keng targ'ib etuvchi

respublika ko'rik-tanlovida ishtirok etib, insholar yo'nalishida 3-o'ringa loyiq topildim. O'shanda Navoiy viloyati, Qiziltepa tumanidagi 12-umumta'l'm maktabining 9-sinf o'quvchisi edim, – deydi Qiziltepa qurilish va uy-joy communal xo'jaligi kasb-hunar kolleji o'quvchisi Yulduz Abdurashidova.

– Men 2013-yil «Tong yulduzi» gazetasida e'lon qilingan «Mustaqillik madhi bolalar ijodida» respublika ko'rik-tanlovida ishtirok etib, insholar yo'nalishida 3-o'ringa loyiq topildim. O'shanda Navoiy viloyati, Qiziltepa tumanidagi 12-umumta'l'm maktabining 9-sinf o'quvchisi edim, – deydi Qiziltepa qurilish va uy-joy communal xo'jaligi kasb-hunar kolleji o'quvchisi Yulduz Abdurashidova.

Bugun esa yoshlari festivalida «Siz sevgan qahramonlar» loyihasi doirasida qatnashar ekanman, shu yurt, shu zamin farzandi ekanligidan faxrlanaman. O'zbekistonimni yanada gullab-yashnashi uchun bor iqtidorim va imkoniyatimni ishga solishga tayyorman.

Festival ishtirokchilari Samarqand viloyatining eng chekka tumanlaridagi ta'lrim muassasalarida, jumladan, Qo'shrabot tumanidagi 41-umumta'l'm maktabi, 5-bolalar musiqa va san'at maktablarida bo'lib, «Odam savdosi – davr muammosi», «Diniy ekstremizm v terrorizm – yoshlari kelajagiga tahqid», «Biz – sog'gom turmush tarafdomiz» mavzularida davra suhbatlari o'tkazildi. Shuningdek, festival ishtirokchilari viloyatning Samarqand, Pastdarg'om, Urgut, Tayloq, Bulung'ur, Oqdaryo, Ishtixon, Kattaqo'rg'on, Payariq va Paxtachi tumanlari markazi hamda chekka qishloqlaridagi ko'plab ta'lrim muassasalarida bo'lib, yoshlari bilan dildan suhbatlashdilar. Joylarda o'tkazilgan konsert dasturlari hamda «Mustaqillik farzandlari» gala-konserti ishtirokchilarga olam-olam quvondi ulashdi.

F. SOYIBJON qizi

O'ZBEKISTON – BAG'RIKENG DIYOR

Aziz o'quvchi, kuzatib borayotgan bo'lsangiz, joriy yil boshidan mamlakatimizda Mustaqilligimizning 25 yilligiga bag'ishlab qator tadbirlar o'tkazib kelinmoqda.

Buxoroda tashkil etilgan fotoko'rgazma ham shundan dalolat beradi. Viloyat davlat badiiy-me'morlik muzey-qo'riqxonasining tasviriy san'at bo'llimida tashkil etilgan mazkur ko'rgazma «O'zbekiston – bag'rikeng diyor» deb nomlandi. Ko'rgazmada namoyish etilgan 120 ga yaqin surat yurtimizda amalga oshirilayotgan bonyodkorlik ishlari, zamonaviy inshootlar, madaniyat va san'atimizning yuksalishi, milliy qadriyatlardan qizilqaro musobaqlardagi yutuqlari, sportchilarimizning xalqaro foydalanishini, respublikamiz – unda yashayotgan barcha millat va elatlari uchun yagona Vatan ekani haqida hikoya qiladi.

Ko'rgazmaga tashrif buyurgan o'quvchilar fotolar tomoshasidan bahramand bo'lish bilan birga, o'zlarini yashayotgan hududagi inson va uning manfaatlariga qaratilgan bonyodkorlik ishlari mohiyatini chuquq anglab yetdilar. Davlatimiz tomonidan yaratilgan ulkan imkoniyatlardan oqilona foydalanib, mustahkam bilim egasi bo'lish barobarida olgan bilimlarning hayotga tatbiq etish hamda jamiyatda kechayotgan jarayonlarga daxldorlik tuyg'usi bilan qarash tushunchalariga ega bo'lischdi.

Zarnigor MUSAYEVA

Toshkent viloyatining qator ta'lrim muassasalarida «Kim edig-u kim bo'ldik, ertaga qanday yuksak marralarni egallashimiz kerak?» mavzusida madaniy-ma'rifiy tadbirlar bo'lib o'tdi.

O'quvchilar taniqli shoir, yozuvchi, san'atkorlar bilan ijodiy muloqotda bo'ldilar.

Jumladan, Piskent tumanidagi 10-va 30-umumta'l'm maktablaridagi o'tkazilgan tadbir o'quvchilarga o'zgacha zavq ulashdi. Respublikada xizmat ko'rsatgan xalq ta'limi xodimi, bolalar adibasi Muhayyo To'laganova, «O'zbeknavo» xonandasasi Jasurbek Rahimov, yosh aktyor Saidaloxon Ma'sudxonov bilan bo'lgan davra suhbatlari o'quvchilarda katta taassurot qoldirdi. O'z navbatida, o'quvchilar ham mehmonlarga ijod natijalarini tuhfa etdilar.

10-umumta'l'm maktabining 9-sinf o'quvchisi Farog'at Ne'matova chanqovuzda ajoyib kuy chalib bergan bo'lsa, boshlang'ich sinf o'quvchilarini inglez, qozoq, rus tillarida kuy-ko'shiqlar ijo etishdi.

30-umumta'l'm maktabining «Mohir qo'llar» to'garagi a'zosi, 8-sinf o'quvchisi Nasiba Bozorova o'zining qo'l mehnati mahsuli bo'lgan: to'qilgan kamzul, qalpoqchalar, ko'yakchalar va boshqa ijod namunalarining mo'jaz ko'rgazmasini namoyish etdi.

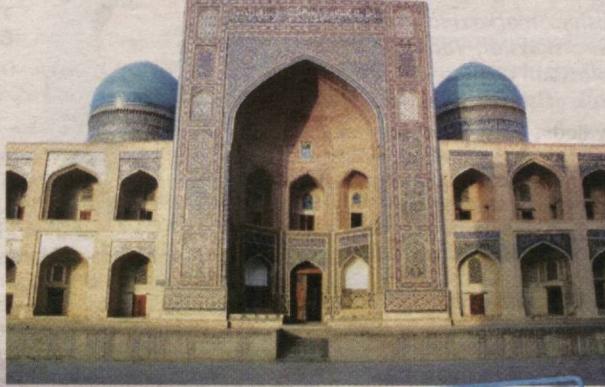
Muzaffar AHMEDOV

KIM EDIG-U KIM BO'LDIK

18-aprel - Xalqaro yodgorliklar va tarixiy joylarni asrash kuni

Bolajonlar, yurtimiz turli tarixiy, me'moriy obidalarga boy. Mustaqillikka erishgach, ularning aksariyati qayta ta'mirlanib, o'zgacha ko'rinishga ega bo'ldi. Ular davlatimiz tonidan nomoddiy-ma'naviy meros sifatida asrab-avaylanadi. Shu sabab, Vatanimizdagi ko'plab yodgorliklar YUNESKOning «Dunyodagi nodir me'moriy inshootlar» kitobiga kiritilgan. Bugun sizlarga yurtimizdagi diqqatga sazovor tarixiy obidalarning ayrimlari haqida so'zlab bermoqchimiz.

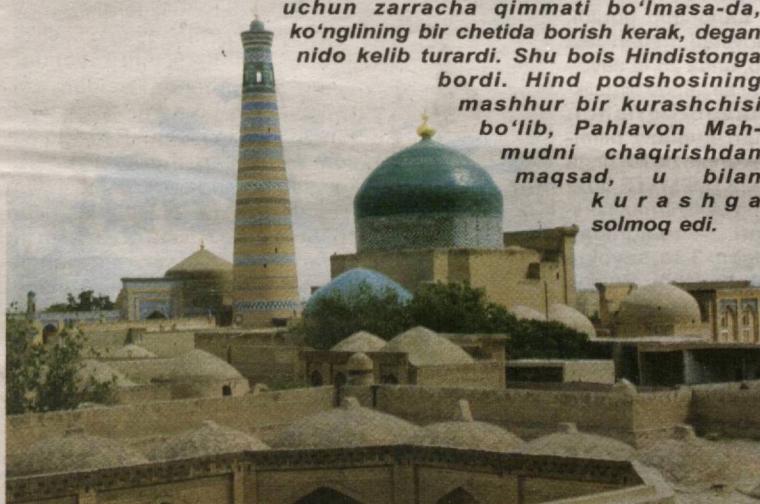
Ko'hina va navqiron...

Qadimdan Buxoroi sharif ana shunday nom bilan ulug'lanadi. Buxoroda tarixiy obidalar talaygina. Ulardan biri Ark qo'rg'oni. Ark atamasi hukmdorlar qarorgohi joylashgan qal'a, baland o'rda ma'nosini bildiradi. Yozma manbalarga ko'ra, Ark qo'rg'oni tepalikda qurilgan bo'lib, atrofi

baland devor bilan o'ralgan. Qal'aga kirish uchun ikkita katta darvozadan foydalanilgan. Ark ichida amir, lashkarboshilarining uy-joylari, zarbxonalar, masjid va sardobalar bo'lgan. Uning yuqorida joylashishi tevarak-atrofni kechayu kunduz bemalol kuzatish imkonini bergan.

O'z davrining mislsiz kurashchisi, xushta'b shoir bo'lgan Pahlavon Mahmudga hind mulkidan bir zargar kelib, noma topshirdi. Bu Hindiston podshohidan da'vatnomasi edi. Garchi bunday chorlovlarni Pahlavon

uchun zarracha qimmati bo'limasa-da, ko'nglining bir chetida borish kerak, degan nido kelib turardi. Shu bois Hindistonga bordi. Hind podshosining mashhur bir kurashchisi bo'lib, Pahlavon Mahmudni chaqirishdan maqsad, u bilan kurash gaga solmoq edi.

OLIYHIMMAT PAHLAVON

Kechki payt biroz aylanishga chiqqan Pahlavon Mahmud xilvat joyda bir keksa onaxonning yolvorib, munojot qilayotganini ko'rib qoldi. Kampir ertaga kurash maydonidan o'g'lini sharmanda bo'lmay chiqishini zor-zor tilardi.

Pahlavon shu ayol hindistonlik polvonning onasi ekanligini anglab, bo'lgsi bellashuvda yiqilib berishni diliqa tugibdi. Kurash boshlanganda maydonda raqibining onaizorini iltijosini eslab, minglab tomoshabinlar ko'z oldida yiqilib berdi. Podsho murodiga yetganidan behad mammun edi. Shunga qaramay, Pahlavon Mahmudni maxsus chaqirtirgan uchun xos mehmon sifatida ko'p izzat-ikrom ko'ssatdi. Bir kuni ovga chiqmoqchi bo'lganida mehmonni ham birga borishga taklif qildi. Podsho o'laning izidan tushganida ko'ziga hech narsa ko'rinnasdi. Bu gal ham shunday bo'ldi. Sayd ortidan quvib borayotib baland bir qoyadan sakrab o'tdi. Shu pallada podsho otning jilovini qo'dan chiqarib yubordi. Otning orqa oyoqlari kamarga tiqilib qolib, old oyog'i osmonga ko'tarilgan chog'da Pahlavon Mahmud otni suvoriy bilan qo'shib dast ko'targanicha tekis yerga olib qo'ydi. Muqarrar halokatdan omon

qolgan podsho hayrat bilan unga tikilgancha so'radi. «Buncha kuch-quvvat bilan bizning polvondan yiqilganajablarnarlidir». Pahlavon esa ushbu go'zal satrlar bilan javob berdi:

*O'z nafsingga hokim bo'lsang, marddirsan,
Eslaganda ayb qidirmsang, mardsan.
Yiqilganni tepish mardlikdan emas,
Yiqilganni qo'llasang, o'shanda mardsan.*

Hazrat Alisher Navoiy o'zining «Nasoyim ul-muhabbat» tazkirasida bu voqeani chirolyi tarzda ifodalagan. Yurtimizda tabarruk qadamjolar juda ko'p. Xalqimiz bu joylarni ziyyarat qilib, buyuk bobolarimiz xotirasiga yuksak ehtirom ko'rsatishadi. Ko'hna Xivanining noyob gavhari bo'lmish Ichon Qal'ada joylashgan Pahlavon Mahmud maqbarasi hamisha ziyyoratchilar bilan gavjum. Bugun sizlarga buyuk bobolarimizdan biri haqida muxtasarga hikoya qildik. Agar sizda ham bu joylarni ko'rish istagi tug'ilgan bo'lsa, bundan benihoya xursandmiz.

Yusuf OG'A

Buyuk yurt farzandimiz

MENI ZAVQLANTIRGAN SHE'R

Ilk marotaba «Tong yulduzi» gazetasiga maktub yo'lla-yapman. Bolaligim dan she'r yozishga, rasm chizishga juda qiziqaman.

Bo'sh vaqtimorda esa o'zbek va jahon bolalar adiblarining kitoblarini o'qishni yoqtiraman. Qolaversa, gazeta sahifalarida berib borilayotgan hikoya va ertaklar, tengdoshlarimning she'larini ham mutolaa qilib boraman. Masalan, «Tong yulduzi»ning o'tgan sonlaridan birida chop etilgan Mahliyo Shodiyevaning «Parvozim» nomli she'ri menga juda manzur bo'ldi. Uning ijodidan ilhomlanib, men ham she'r yozdim. Meni zavqlantirgan Mahliyoga dunyodagi eng samimiyl tilaklarimni izhor etaman. Kelajakda Zulfiya, Saida Zununova kabi yetuk shoira bo'lismiga tilakdoshman.

Munira DAVLATOVA,
Jizzax tumanidagi 10-umumta'l'm
maktabining 8-«A» sinf o'quvchisi

FE'LI YAXSHI INSONNING O'YLARI GO'ZAL

Maktabimiz qishloqda joylashgan bo'lishiha qaramay, zamon talablariga to'liq javob beradi.

Bu yerda biz, 552 nafar o'quvchining a'llo baholarga o'qishimiz uchun barcha sharoitlar yaratilgan. Jumladan, informatika xonasida 20 ta zamonaviy kompyuter ixtiyorimizda: jahon va o'zbek mumtoz adabiyoti bilan boyitilgan 2 ta kutubxonamiz bor. Katta sport zali va chim yotqizilgan maydonda mazza qilib sport bilan shug'ullanmoqdamiz.

Men bo'sh vaqtimda oila a'zolamiz kabi badiiy kitoblar mutolaa qilishni juda yoqtiraman. O'zim ham kichik hikoya, she'lar yozib turaman. Qiziqishimni ona tili va adabiyot o'qituvchimiz Nargiza Berdiyorova ijobji baholadi. Sizga o'z ijod namunalarimidan havola etaman:

*Ajdodlari ulug' yurt buyuk bo'ladi,
Farzandlari elda doim suyuk bo'ladi.
Fe'li go'zal insонning o'ylari go'zal,
Ahillida qurilgan yurt buyuk bo'ladi.*

*Bog'larida kuylaydi qushlari shodon,
Yurt haqida to'qilar ertak va doston.
Uning madhi dillarda o'chmagay, inon,
Farzandlari buyuk yurt buyuk bo'ladi.*

Farruxjon SAFAROV,
Navoiy viloyati, Xatirchi
tumanidagi 45-umumta'l'm
maktabining 8-«A» sinf
o'quvchisi

O'QUVCHILAR FESTIVALI

Yaqinda Farg'ona shahridagi Yoshlar markazida «Yukساq ma'naviyatli avlod» festivali o'tkazildi. Tadbirda shahardagi umumta'lum maktablaridan uch yuzdan ortiq o'quvchilar ishtirok etishdi.

Festivalning shahar bosqichi «Badliy ijod», «Prezident asarlari yosh bilimdoni», «Eng iqtidori yosh hunarmand», «O'z asarida milliylikni aks ettirgan yosh rassom», «O'z asarida milliylikni aks ettirgan yosh dizayner», «Vatan yosh kuchisiz kabi nominatsiyalar bo'yicha o'quvchilar orasida qizg'in bahslarga boy va mazmunli o'tkazildi.

Nominatsiyalar bo'yicha g'oliblar aniqlanib, viloyat bosqichiga yo'llanma olishdi.

Muhammadjon MAHMUDOV

Poytaxtimizning
Chinobod sanatoriysida
«Tong yulduzi» gazetasi
kunlarining o'tkazilishi
biz o'quvchilarga ajoyib
bayram sovg'asi bo'ldi.

TASHRIFINGDAN QUVONDIK

Mamlakatimizning turli go'shalaridan kelgan dam oluvchilar qatorida bu maskan yaqinida istiqomat qiluvchi tengdoshlarim ham ota-onalari bilan chiqib, tadbirdan olam-olam zavq oldilar.

Tahririyat xodimlari gazetaning tayyorlanish jarayoni haqida so'zlab, o'zlarining qiziqarli ijod namunalardan o'qib berdilar. Tadbir davomida ijodlarining kelgusi rejalar bilan tanishdidi.

Do'stlarim bilan sevimli gazetamni doimiy ravishda kuzatib borishni maqsad qilib oldik.

Abdunosir G'ANIYEV,
poytaxtimizdag 302-umumta'lum maktabining 6-«B» sinf o'quvchisi

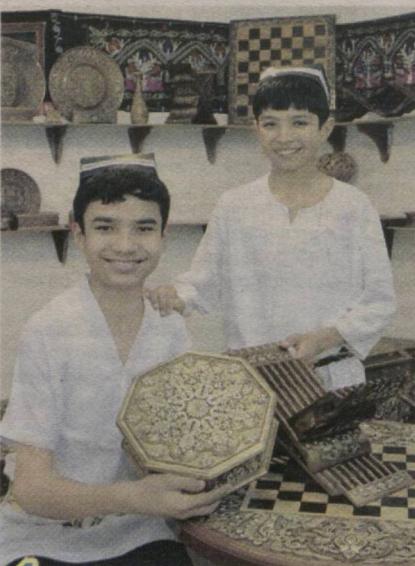
ENG YAXSHI HUNARMAND

Bunyodjon hunarmandlar sulolasining uchinchi vakili.
Uning ukalari Bobur va Behzod Zoirjonovlar ham shu
kasbga astoydil mehr qo'yishgan.

Ular qo'lida tayyorlangan stol-stul, har xil quticha
kabi hunarmandchilik buyumlari faqat xonalarni
bezabgina qolmay, kundalik turmushimizda
foydanishda ham qo'l keladi.

O'zbekiston Respublikasi badliy akademiyasi qoshidagi dizayn kollejining 1-bosqich o'quvchisi Bunyodjon Zoirjonov o'zi ta'limgartibiya oлgan Jizzax tumanidagi 36-umumta'lum maktabi hamda 6-MTM va 13-MTM tarbiyalanuvchilariga guldon va har xil naqshli quchichalar tayyorlab, sovg'a qilgan.

— Yosh hunarmandlarning tayyorlayotgan uy-ro'zg'or buyumlar o'ziga xos bo'lib, shakli va turli-tuman bezagi bilan ajralib turadi, — deydi Jizzax viloyat hunarmandlar uyushmasi raisi Kamol Mahmudov. — Ular ajdodlarga munosib voris bo'lish uchun mahsulotlarini yangi uslublar, zamonaviy yo'nalishlar bilan boyitib bormoqdalar.

Bir necha bor respublika ko'rlik-tanlov-lari ishtirokchisi, qo'li gul hunarmand Hillo Akromova shogirdlariga yo'l-yo'riq va ko'rsatmalar berishdan aslo charamaydi.

Yaqinda hunarmand usta Bunyodjon Zoirjonov «Tashshabbus — 2016» ko'rlik-tanlovining respublik a bosqichida «Eng yaxshi hunarmand» nominatsiyasi g'olib bo'lib, diplom va sovg'alar bilan taqdirlandi.

Abdulla SAIDOV

Sen uchun hayotim bag'ishlay, Vatan,
Odobim, billimim, mehnatim bilan.
Tuprog'ingga doim ta'zim qilaman,
Bayrog'ing ko'klarga ko'tarib, Vatan!

VATAN MADHI

Ushbu misralar poytaxtimizning Sergeli tumanidagi 6-IDUMning 5-«Z» sinf o'quvchisi Ruxsora Isroiljonovaning ona Vatan mavzusidagi she'rlaridan oлindi. Tengdoshingiz maktabda ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi Gulnoza Yo'licheyeva rahbarligidagi «Yosh ijodkorlar» to'garagining faol a'zosi. Uning she'rlari maktab devoriy gazetasida tez-tez e'lon qilib boriladi. Shuningdek, «Kamalak» yulduzleri tanloving shahar bosqichida she'riyat yo'nalishi bo'yicha 1-o'rinni egalladi. O'tgan yili O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasiga bag'ishlangan tanlovdan ham faxrli 1-o'rinni, matematika fanidan o'tkazilgan «Bilimlar bellashuv»da esa 2-o'rinni qo'lga kiritdi.

O'z she'rlarida Vatan, ona, do'stlik va tabiat go'zalliklarini ifoda etishga harakat qilayotgan tengdoshingizga omad tilaymiz.

ZUBAYDA

Kuni kecha poytaxtimizning Uchtepa tumanidagi
109-umumta'lum maktabida

HUQUQ BILIMDONLARI»

respublika tanloving tuman bosqichi bo'lib o'tdi.
Unda tumandagi 30 ta umumta'lum maktablaridan eng
bilimdon o'quvchilar o'zaro kuch sinashishdi.

Tanlov ishtirokchilari
hakamlar hay'ati tomonidan baholanib borildi.
Tanlovda 1-shart test
bo'lib, unda 25 ta savolga
har bir jamoa birligida
javob berishdi.
2-shart huquqiy bilimdonlik sharti bo'lib, unga
ko'ra, XTMFMTTE bo'limining tegishli mutaxassislar
tomonidan tuzilgan 3 ta savolga
javob berishdi. Buning
uchun ularga 10 daqiqa
vaqt ajratildi. Va nihoyat,

3-shartda esa, voyaga yetmaganlar o'tasidagi huquqbazarliklar, ularning yoshlar hayoti va kelajagiga salbiy ta'siri, uning oldini olish choralar bo'yicha sahna ko'rinishi namoiysh etildi.
— Ushbu shartni bajarish uchun 10 daqiqa vaqt berilgan, — deydi Uchtepa tumani ijtimoiy fanlar uslubchisi Jasur Eshquvvatov. — Bunda mavzuning olib beril-

Jamoliddin ABDULLAYEV,
N. SULTONOV oлgan suratlar

KELAJAK UMIDLARIMIZ

Yurtimizda yoshlarning har tomonlama barkamol avlod bo'lib ulg'ayishi, zamonaviy bilim va kasb-hunarlarni puxta egallashi uchun keng imkoniyatlar yaratilgan. A'luchi va ilg'or o'quvchilarni o'zida birlashtirgan, «Kamolot» YOIH qoshida tashkil etilgan «Kamalak» bolalar tashkiloti yildan yilga sayqallanib, yangi iste'dodlarni kashf etib kelmoqda.

Navoiy viloyatida bo'lib o'tgan «Kamalak» bilimdonlari ko'rrik-tanloving viloyat bosqichida tuman va shahar vakillaridan iborat 10 jamoa o'zaro bellashdi. Ishtirokchilar tanlovda tanishuv, sahna ko'inishi, savol-javob, ijtimoiy loyiha kabi yo'naliishlarda o'z bilim va mahoratini namoyish etidi. Yakuniy hisobga ko'ra, Zarafshon shahridagi 3-umumta'l'm maktabi jamoasi 1-o'rinni egalladi.

Shuningdek, Xorazmda o'tkazilgan mazkur tanloving viloyat bosqichida 11 jamoa o'zaro bellashdi. Tanlov qatnashchilari o'z jamoalarini she'r, qo'shiq, monolog, slaydlar vositasida tanishitirishdi. Bugungi kunda voyaga yetmaganlar o'tasida kuzatilayotgan muammolar va ularning yechimi sahna ko'inishlari orqali namoyish etidi.

Urganch tumanidagi 38-umumta'l'm maktabining «Kamalak» zukkolari jamoasi 1-o'rinni egallab, tanloving respublika bosqichida qatnashish huquqini qo'lg'a kiritdi.

NURBEK

«Kamalak» bilimdonlari ko'rrik-tanlovi bizning maktabimizda ham bo'lib o'tdi. Yunusobod tumanidagi qator maktablardan tashrif buyurgan o'quvchilar 5 ta shart bo'yicha bellashdilar. Bellashuvda maktabimizning «Kelajak umidlari» guruhi ham faol ishtirok etib, yuqori natijalarga erishdi. Maktabimiz o'quvchilari bellashuvning tuman bosqichida 1-o'rinni qo'lg'a kiritdi. G'alabadan yanada ruhlangan jamoamiz tanloving shahar bosqichida 2-o'ringa sazovor bo'ldi va diplom hamda esdalik sovg'alar bilan taqdirlandi.

Bu yutuqdan nafaqat guruh a'zolari, balki maktabimiz o'qituvchilari ham behad quvonishdi. Ularning quvonchlariga sherik bo'lar ekanmiz, bizning ham qalbimiz g'urur va iftixora to'ldi.

Odina SAHOBIDDIN qizi,

poytaxtimizning Yunusobod tumanidagi

96-umumta'l'm maktabining 9-«A» sinif o'quvchisi

Lesson 82

Ingliz tilini o'rganamiz! Let's learn English!

FIND RHYMED WORDS

(Qofiyadosh so'zlarni toping)

Underline the word in each group of three words below which rhymes with the word in bold type.

1. Bear	hire	hair
2. Bone	lone	sun
3. Both	cloth	growth
4. Cry	grey	high
5. Deer	chair	clear
6. Few	knew	bow
7. Hate	weight	right
8. Home	come	comb
9. Hot	knot	note
10. Lost	most	frost

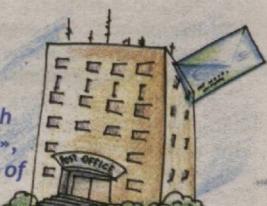

Umida G'OFUR qizi

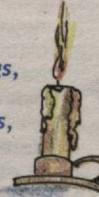
RIDDLES

(Topishmoqlar)

Find me! I start with «P» and end with «E», But I have thousands of letters.

I don't have wings,
but I can fly.
I don't have eyes,
but I will cry!

I was born
big, but as the
day passes, as
I get older, I
become small.

If you give
me water,
I'll die.
What am I?

Zarina KARIMOVA,

teacher of school number 8 in Kiziltepa district, Navoiy region

«COMPOUNDS» PUZZLE

Match the words and form compound nouns.

1) Foot	plane
2) Air	scraper
3) Up	day
4) Arm	ball
5) Rail	fall
6) Lip	brush
7) Sky	chair
8) Water	stick
9) Tooth	stairs
10) Birth	way

Zohida SHAROBIDDIN qizi,

teacher of school number 31 in Mirobod district

GROUP THE WORDS

(So'zlarni guruhlang)

Write the parts of speech under the correct heading (five words under each).

Work, lazy, elephant, fast, desk, clever, listen, angrily, smile, quietly, expensive, picture, road, wash, dry, well, empty, slowly, spectacles, congratulate.

Nouns elephant ...	Verbs
Adjectives	Adverbs

Prepared by Dinora SHAKIROVA.
Painter: YOQBEBEK

Ijodning betakror ranglari

Bahor tabiatni kuylatadigan fasl. Qushlarning bog'larni to'ldirib chug'urlashidan tortib, daraxtlarning kundan kun yashnab borishiga qadar ijodning betakror mahsulini his etamiz. Mehnatkash chumolilarning tizilib hayot zavqiga sho'ng'ishi kishini chuqur o'ya toldiradi.

Vatan tuprog'idan qorilgan loyni ko'tzumordek ayvonlarimizga osib, ko'z-ko'z qilishga ulgurgan qaldirg'ochlarning quvonchini izohlash qiyin. Ular o'z ijodining nozik qirralarini bonyod etishgan. Ayniqsa, gulkosalardan g'izillab bol simirayotgan sarxush bolarilarning ilohiy ijod sirlarini kuzatsangiz, topqirlikning qanchalar mashaqqatli kechishiga amin bo'lasiz. Tahririyatimizga dildagi zavq-shavqini yashirolmay yurgan o'quvchilarining she'riy dilnomalari qanot qoqib kelishiga sabab ham o'quvchilarining kundan kun dunyoqarashi oshib, ona tabiatga mehri yuksalib borishidan dalolatdir. Ularning «Iltimos, she'rimni gazetada chop etsangiz», deya zorlanishlaridan olamni beg'ubor nigobi bilan kuzatib turgan qalbi qaynoq farzandlarimizning ko'ngil sururi yangraydi. Ammo hamma narsaning ham o'z qonun-qoidalari bo'lgani kabi she'riyatning ham o'ziga xos talabi borligini unutmasligimiz kerak. Ijodkor ohori to'kilmanagan rangin so'zlarni naqqoshdek qog'ozga tushira olishi shart. Buning uchun o'quvchi ko'p kitob o'qishi, o'z ustida tinimsiz izlanishi va ma'naviy dunyoqarashini boyitib bormog'ikerak. Keling, yaxshisi, bugungi she'riyat darsimizda tengdoshlariningizning bizga yo'llagan maktublaridagi yarq etgan satrлари-уя улarning kamchiliklari haqida to'xtalsak. Toshkent viloyatining Chinoz xizmat ko'stish va iqtisodiyat kasb-hunar kolleji o'quvchisi Naima Anvarovaning «Bolari» nomli she'rida:

*Uchib borar bolari,
Dangasalikdan nari.
Timmaydi, charchamaydi,
Bekorchini suymaydi.*

*Foydasi ko'p juda ham,
Yomon xislatlari kam.
Dardni qiladi ta'qib,
Davo beradi chaqib...*

Naima sakkiz qatorli she'ri bilan bolarilarning sehrla olamini kashf etadi. O'quvchi beixtiyor insoniyatga

foydasi tegadigan yetti xazinaning biri bo'lgan bolarilarga nisbatan mehri oshadi. She'ning kuchi ham shunda. Xuddi shunday rangli tasvirni Bekobod tumanidagi 41-umumta'lim maktabining 8-sinf o'quvchisi Dilnozaxon Irisqulovaning «O'zbekiston» nomli she'rida ham ko'rish mumkin:

*Imoratlar chiroyidan,
Qalbim nurga to'ladi.
Onalarning ko'zlarida,
Quvonch yoshi to'ladi...*

Ana shu maktabning 7-sinf o'quvchisi Ma'rifat Murodova «O'zbekning qizlari», «Ona tabiat» hamda Feruzabonu Toshpo'latava «Xayol» nomli she'rlarini bizga yo'llabdi. Ammo u she'rlarning ustidan ancha ishlashga to'g'ri keladi. Toshkent shahri, Sergeli tumanidagi 322-umumta'lim maktabining 7-sinf o'quvchisi Muxlisa Narzullayevanining «Vafodor do'st» nomli she'rida:

*Vafodor do'sting
yoningda bo'lsin,
Misoli quyosh nur
sochib tursin.
Yurak to'ridan unga
bergin joy,
Qalbing yoritib
baxsh etar chiroy...*

deya do'stilki ulug'lab o'quvchi qalbida yaxshi taassurot qoldiradi. Yashnobod tumanidagi 244 - umumta'lim maktabining 6-sinf o'quvchisi E'zoza Hasanovaning «Yagonasan – Vatanim!» she'rida Vatanni dil gavhariga u Yer shari bilan uzyv bog'liqligini chiroyli qiyoslab bergen:

*Mening aziz onamdek,
Yagonasan, Vatanim!
Men seni yuragimning,
Dilbari deb atadim.*

*Seni jondek asrayman,
Sensan dilim gavhari.
Agar sen omon bo'lsang,
Omon bo'gay Yer shari.*

Sirdaryo tumanidagi 7-umumta'lim maktabining 5-sinf o'quvchisi Ulug'bek Oripovning «Qo'riqlayman Vatanni!», «Baxtinga sog' bo'ling»,

Muxlisa

E'zoza

shu viloyatning Qo'rg'ontepaga tumanidagi 45-umumta'lim maktabining 8-sinf o'quvchisi Alina Avazbekova, Himoyat Avazbekovalarning she'rlariga ham taalluqli.

Navoiy viloyati, Nurota tumanidagi 18-umumta'lim maktabining 4-sinf o'quvchisi Habiba Abdubaborovaning «Rahmat senga, kitobim» nomli she'rida:

*Rahmat senga, kitobim,
Bilimga kon oftobim.
O'qish, yozish, chizishdan,
Topildi bor javobim.*

*Bildik o'qish, odobni,
Jismoniy mashq qilishni.*

*Sehring zo'rmi,
ko'rsatding,
Bizga to'g'ri yurishni...*

deya kitobning nurli xislatlari o'quvchi qalbiga jo etadi.

Jizzax viloyati, G'allaorol tumanidagi 81-umumta'lim maktabi o'quvchisi Shahzod Bo'riboyevning «Bolalarining ko'zlarini» she'rida bolarlar borliqqa o'zgacha nigoh bilan boqishiga alohida urg'u berilgan:

*Dunyoda eng sof, tiniq,
Nurlar ichida yoniq.
Ko'rar ravshan va aniq,
Bolalarning ko'zlarini...*

Biroq bizga kelgan ko'pgina she'rlarda shoshma-shosharlik bilan yozilgan quruq bayon va rangsiz jumlalar uchraydi. Bu esa o'quvchiga ma'naviy ozuqa berish o'rniga uni chalg'itadi. Shunchaki axborot berish bilan cheklanib qolgan yosh ijodkorlarimizga ushu yo'lni tanlabsizmi, o'z so'zingiz va yo'lingiz bo'lishi uchun tinimsiz o'z ustingizda ishlashtingizga to'g'ri keladi. Xalqimizda «Kech bo'lsa ham, yaxshi bo'lsin», degan maqol topib aytilgan.

Xorazm viloyati, Xiva tumanidagi 52-umumta'lim maktabi o'quvchisi Rozagul Atoboyeva, Qo'shko'pir tumanidagi 3-umumta'lim maktabi o'quvchisi Mohinur Shohnazarova, Yangiariq tumanidagi 3-umumta'lim maktabining 7-sinf o'quvchisi Guliruxsor Ruzmetova, Hazorasp tumanidagi 2-umumta'lim maktabi o'quvchisi Diyorbek Davlatmurodov, Buxoro viloyati, Shofirkon tumanidagi 1-umumta'lim maktabining 3-sinf o'quvchilarini Firdavs Omonullayev, Akobir Ahmedov, Gulasal Isomova, Azizbek Hamidov, Mirshod Razzoqov, Quwonchbek Abdug'aniyev, G'ijiduvon tumanidagi 50-umumta'lim maktabining 5-sinf o'quvchisi Go'zalxon Hamidova, Andijon viloyati, Shahrixon tumanidagi 33-umumta'lim maktabi o'quvchilarini Samandar Kimsanboev, Abdusalom Mahmudov, Ziyodbek Mirzamahmudov, Samandar Karimov, Sardorbek Karimov, Shahzodek Tojiboyev, Jalaquduq tumanidagi 30-umumta'lim maktabining 6-sinf o'quvchisi Kurshidabonu Turg'unboyeva, Surxondaryo viloyati, Sarosiyot tumanidagi 70-umumta'lim maktabining 9-sinf o'quvchisi Farangiz Ravshanova, Qiziriq tumanidagi 14-umumta'lim maktabining 5-sinf o'quvchisi Gavhar Atoyeva, Farg'ona viloyati, O'zbekiston tumanidan Zuhraxon Begmatova yo'llagan maktublaridagi she'rlari hali ijodkordan juda ko'p mehnat, tinimsiz izlanish talab qiladi.

Sizning birligina topqirlik bilan topgan satringizni biz doim intiqliq bilan kutamiz. Shunday ekan, qalam bilan dillashayotganingizda zo'riqmasdan bugungi kunimiz, tinch-totuv, farovon hayotimiz suratini chizayotganda rang tanlashda adashmang. Ijod zavqi hech qachon dilingizni tark etmasligini tilaymiz.

AXTAMQULI

BOLALAR SPORTI:

bugungi e'tibor — ertangi g'alabalarga poydevor

— Maktabda o'qib yurganimda jismoni tarbiya fanini juda yaxshi ko'rardim, — deydi tanish bir do'stim. — Ayniqsa, futbol o'ynash jonu diliim edi.

Lekin maktabimizda sport zal yo'qligi bois, qish kunda rida na fa q a t futbol, balki boshqa sport turlari bilan shug'ullanmoqda...

Prezidentimiz tashabbusi bilan tashkil etilgan «Bolalar sportini rivojlantirish» jamg'armasi o'tgan qisqa davr mobaynida mam-lakatimiz yoshlari o'rtasida sog'lom turmush tarzini qaror toptirish, ayniqsa, qizlarni sportga keng jalb etish va bu orqali millat genofondini yaxshilash borasida qator egzu ishlarni amalga oshirdi.

Yaqinda poytaxtimizdagi Milliy matbuot markazida Respublika «Bolalar sportini rivojlantirish»

ham shug'ullanishning sira imkonini bo'lmasdi. Bunday paytda ustozimiz o'quvchilarni sinfxonaga yig'ib, nazariy mashg'ulotlar o'tish bilan cheklanardi.

Shukurki, Istiglol bergan imkoniyatlardan tufayli bugungi yosh avlod barcha shart-sharoitlarga ega ta'lim maskanlariда tahlis olmoqda. Hukumatimiz tomonidan soha rivojiga qaratilayotgan e'tibor sabab, bizning qishloqda ham bundan 7–8 yil avval yangi

Prezidentimizning «O'zbekiston Respublikasida yoshlarga oid davlat siyosatini amalga oshirishga qaratilgan qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida»gi Qarori ijrosini ta'minlash maqsadida joylarda ko'plab xayrla ishlar amalga oshirilmoqda.

YOSHLARGA OID DAVLAT SIYOSATI – AMALDA

Hozirga kelib an'anaga aylanib ulgurgan akademik litsey va kasb-hunar kollejlari o'quvchilar o'rtasida o'tkazilayotgan futbol bo'yicha «Kamolot» kubogi» turniri yoshlarning sportga bo'lgan qiziqishini oshirish, ular o'rtasida sog'lom turmush tarzini targ'ib etish, bo'sh vaqtini mazmuni o'tkazishda muhim ahamiyat kasb etmoqda.

Xorazmda o'tkazilgan «Kamolot» kubogi» turnirining viloyat bosqichida 11 jamoadan iborat futbolchi yoshlar o'zaro bellashdi. Ushbu musobaqada Xonqa sanoat va xizmat ko'rsatish kasb-hunar kolleji sportchilari 1-o'rinni egalladi va turnirning hududiy bosqichida qatnashish huquqini qo'nga kiridi.

Ahamiyatlisi, g'olib jamoa tahsil olayotgan ta'lim mas'kanida futbol to'garagi tarbiyalanuvchilari uchun barcha shart-sharoitlar yaratilgan. Kollej ta'lim sifati bo'yicha viloyatda yuqori ko'satikchiga egaligi barobarida o'quvchilar sport bilan muntazam shug'ullanishlari musobaqada o'z samarasini berdi.

Nozima JAVHAROVA

Sirdaryo viloyati, Yangiye shahrida futbol bo'yicha ixtisoslashtirilgan maktab-internatlari tarbiyalanuvchilari o'rtasidagi respublika musobaqasining hududiy bosqichi bo'lib o'tdi.

SIRDARYOLIKLAR G'OLIB

Unda Sirdaryo, Andijon, Buxoro, Xorazm, Surxondaryo hamda Farg'ona viloyati vakillari o'zaro bellashdilar.

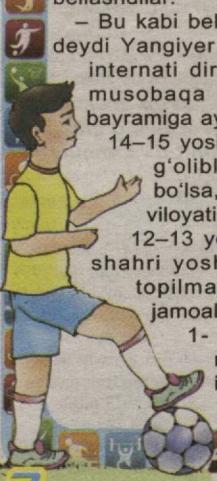
— Bu kabi bellashuvlarda mag'lublar bo'lmaydi, — deydi Yangiye shahrida ixtisoslashtirilgan maktab-internati direktori O'rol Haydarov. — Bugungi musobaqa yoshlik, do'stlik va hamjihatlik bayramiga aylandi.

14–15 yoshli bolalar o'rtasidagi bellashuvlarda g'oliblik maydon egalariga nasib etgan bo'lsa, andijonlik futbolchilar 2-va Farg'ona viloyati jamoasi 3-o'rinni egalladi.

12–13 yoshli bolalar bahsida ham Yangiye shahri yosh futbolchilariga teng keladigani topilmadi. Buxoro va Andijon viloyatlari jamoalarini kuchli uchlikdan joy oldi.

1- va 2-o'rinni egallagan jamoalar musobaqaning final bosqichida ishtirok etadi.

Shavkat KAZAKBAYEV

SHAXMATCHILAR BAHSI

Yurtimizda «Kamolot» shaxmat taxtasi» sport musobaqalarini o'tkazish an'anaga aylanib qoldi. Mazkur turnir yoshlar o'rtasida ushbu sport turining omma-lashishi barobarida qanchadan qancha iqtidorli yosh shaxmatchilarni kashf etdi.

Oqyo'l Rahmatullayevlar singari sportchilar ushbu turnir kashf etgan iste'doddardilar.

Andijonda «Kamolot» shaxmat taxtasi» respublika turnirining final bosqichi bo'lib o'tdi. IX bor o'tkazilayotgan turnirning yakuniy bosqichida respublikamizdan 8 yoshdan 19 yoshgacha bo'lgan 140 nafr yosh shaxmatchilar bellashdi.

Navoiy viloyati vakillari Mehribon O'tkirova, Barchinoy Oblayeva, qashqadaryolik Feruza Qurbonova, sirdaryolik Zebo Abdullayeva va Shahnoza Qosimova qizlar o'rtasidagi bahslarda g'oliblikni qo'nga kiritgan bo'lsa, sirdaryolik Bahrom Bahrullayev, Toshkent viloyati vakili Sherzod Samandarov, andijonlik Shohamir Tojiboyev, xorazmlik O'limas Hakimov, qashqadaryolik Bekzod Husanov o'z yosh toifasida o'g'il bolalar o'rtasida birinchilardan bo'ldi. Umumjamaa hisobida Sirdaryo, Toshkent hamda Navoiy viloyati jamoalarini uch o'ringa loyiq topildi.

Shukrulla G'ULOMOV

Bugun
Bobur,
Bobomurod,
Baxtiyor,
Behzodlar
Bilol
boschiligidagi
Bektosh
boboning
bog'iga
borishdi.

BAHORDA BARI BOSHQACHA

Bobur beshinchini bog'chaga boradi. Bu b o l a biron-biron bidirlaydi, bamisoli bulbul bo'lib. Bobomurod boslang'ichda, birinchiga boradi. Baxtiyor beshinchini bitirdi. Behzod bolalarga begonamas. Bu bolalar boodob, bilimdon bolalar. Baxt belgisi bilimdalgini, bilak bilan bitmaganni bilim bilan bitishini bilishadi.

Bog'ning bir burchagi bodomzor, bir burchagi behizor. Bedazorlarida bedanalar bisyor. Bog'dagi binafshalar, boychechaklar bog'ni bezagan.

Bu bog' Bektosh bobo bilan Bibisora buvining butun borlig'i, boyligi. Bu bog'da baraka bor.

Bobo bilan buvi behad bag'rirkeng, bolajon.

Bugun bolalar bozordagi Bakbergan bobo bergan belkurak bilan boltani bobolariga berishdi. Bobosi butalarni bolta bilan butadi. Bolalar belkurak bilan bog'liq barchasini bajarishdi.

Bog'ning bu betida buloq bor. Bolalar buloq boshiga borishib, buloqning «billurchalari»dan bahramand bo'lisdidi.

Bularning barchasi butun borliqning boyliklari. Bulardan bahramand bo'lish buyuk baxtdir.

Azzatjon AZIMOVA,

Xorazm viloyati, Xonqa tumanidagi 40-umumta'lim maktabining boslang'ich sinf o'qituvchisi

«NAQSHINKOR SOAT» BOSHQOTIRMASI

12

6

8 Tuzuvchi: Hilola NAJMIDDINOVA, 8-sinf o'quvchisi

Muassislar:

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'llimi vazirligi,
«KAMOLOT» yoshlar ijtimoiy harakati
Markaziy Kengashi,
«SOG'LOM AVLOD UCHUN» hukumatga
qarashli bo'lmagan xalqaro xayriya fondi.

Bosh muharrir
Feruza ADILOVA

Gazeta O'zbekiston Matbuot
va axborot agentligida
0208-raqam bilan 2007-yil
2-fevralda ro'yxatdan o'tgan.

ERTANGI KUN BIZNIKI, MARRA BIZNIKI!

Yaqinda poytaxtimizning Yashnobod tumanidagi 206-umumta'lim maktabida «Sog'lom yurtning sog'lom farzandiman» deb nomlangan bayram tadbir bo'lib o'tdi.

Unda bilim maskanining 4-«A» sinf o'quvchilari Asila Erkinova, Saidaxon Do'stmatova, Marjona Ahmadova, Mirjamol Ayupov, Farid Xoldorov, Abduxalil Umrozqov kabi o'quvchilar faol ishtirok etishdi.

Tadbirga tayyorlanish jarayonida buyuk ajodolarimiz, jumladan, Sohibqiron Amir Temur haqida ko'plab ma'lumotlarni o'qidik, o'rgandik, — deydi Shahzoda Usmonova.

— Uning balaligi-yu buniyodkorligi, Sohibqiron so'zining ma'nosi kabi qiziqarli ma'lumotlarni bilib oldik, — qo'shimcha qildi Doniyor Jo'rayev.

4-«A» sinf rahbari Dilorom opa Boymatova boschiligidagi ushu tadbir barcha ishtirokchilarga quvond

ulashdi. Ayniqsa, o'quvchilar «Ertangi kun bizni, marra biznikil!» deya ishonch bilan kuylashar ekan, buning uchun eng avvalo, shu muqaddas yurtga, ota-onaga munosib farzand bo'lishga so'z berdilar.

Tadbir so'ngi da kichkintoy-larning Vatan mavzusidagi qo'shig'i ishtirokchilar qalbini to'lqinlantirib yubordi.

F. ABDUSAMAD qizi

TAFAKKUR O'YINLARI AQQLNI CHARXLAYDI

Assalomu alaykum, sevimli gazetamiz «Tong yulduzi» ijodkorlari!
Xabarlingiz bor, 2009–2010-o'quv yilida men va shogirdlarim sizlar
bilan hamkorlikda gazeta orqali «Tasvirli bilimdonlik» tanlovini
tashkil etgandik.

Quvonarlisi, bu tanlov orqali respublikamizning turli burchaklaridan ko'plab yangi do'stlar orttirdik. Natijada, «Tasvirli bilimdonlik» to'garagi safi yanada kengayib, ko'plab o'quvchilarining iqtidori, iste'dodini namoyish etishlariga imkon yaratildi. O'quvchilarim a'lo baholarga o'qishi, namunali xulqi, maktabdan tashqari o'tkazilayotgan ko'rik-tanlovlari, tadbirlardagi faol ishtiroki bilan barcha tengdoshlariga o'rnatko'lib kelmoqda. Qolaversa, to'garagimiz a'zolari birinchilardan bo'lib 2016-yil uchun «Tong yulduzi» gazetasiga obuna bo'ldilar. Shu bois, «Tasvirli bilimdonlik» tanlovini ushu yilda ham davom ettirishni maqsad qildik. Buning uchun biz turli fanlar, sohalarga oid bir-biridan qiziqarli tasvirli bilimdonlik o'yinlarini mushtarilar yurkliga havola qilsak-da, topqir o'quvchilar ularga javob yo'llasalar. Javoblarni

Namangan viloyati, Namangan tumanidagi 37-umumta'lim maktabining «Tasvirli bilimdonlik» to'garagiga deb yozishsa maqsadiga muvofiq bo'ladi. G'oliblarni Istiqolimizning 25 yilligi arafasida e'lon qilamiz. Eng ko'p maktub hamda to'g'ri javob yo'llagan o'quvchilarini esa esdalik sovg'alari bilan taqdirlaymiz. Sizlar bilan hamkorligimizni yangi bosqichga ko'tarish umidida e'tiboringiza ijod namunalarimizdan birini havola etyapmiz.

Bo'sh katakchalarga mos kelgan harflarni qo'yib, yangi so'z yasang.

Valijon ABDULLAYEV,
Namangan tumanidagi
37-umumta'lim maktabining
tasviriy san'at fani o'qituvchisi,
«Mehnat shuhrat» ordeni sohibi

18-aprel 2016

TAHIR HAY'ATI:
Omonulla YUNUSOV,
Dilshod KENJAYEV,
Bahodir G'ANIYEV,
Svetlana INOMOVA,
Murtagzo SULTONOV,
Zoir ISAJONOV,
Vahobjon RAJAPOV,
Zikrullo TESHABOYEV,
Feruza JALILOVA,
Feruz MATYOQUBOV
(mas'ul kotib)

Navbatchi
muhamarr
Dilorom
HOTAMOVA
Rassom
Feruzbek
KAMOL o'g'i
Sahifalovchi-
dizayner
Shaxobiddin
MAXMADIYEV

«O'zbekiston» NMIU
bosmaxonasida chop
etildi.
Manzilimiz va
bosmaxona manzili:
Toshkent shahri,
Navojo ko'chasi, 30-uy.
Indeks: 100129.
Obuna indeksi: 198.
e-mail:
info@tongyulduzi.uz
www.tongyulduzi.uz

Tahririyatga kelgan barcha qo'lyozmalar tahrir qilinadi,
mualliflarga qaytarilmaydi.
Haftaning dushanba kuni
chiqadi.
Shakli A-3, 2 bosma taboq.
Bahosi keliishilgan narxa
ISSN 2010-6092
Tel./faks: 244-63-08
Tel./faks: (99871) 244-38-10
Adadi – 50183
Buyurtma – S 5701